

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О ИЗБОРУ У ЗВАЊЕ ИСТРАЖИВАЧ-САРАДНИК

Изборно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на IX редовној седници одржаној 19. септембра 2024. године донело је Одлуку о образовању Комисије за избор мср Стевана Јовићевића, истраживача-приправника, у звање истраживач-сарадник, у следећем саставу:

1. др Предраг Петровић, редовни професор (Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима),
2. др Горан Коруновић, ванредни професор (Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима),
3. др Наташа Станковић Шошо, доцент (Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима).

На основу приложеног материјала и документације Комисија подноси Наставно-научном и Изборном већу Извештај о испуњености услова за избор мср Стевана Јовићевића у звање истраживач-сарадник.

Биографија кандидата

Стеван Јовићевић је рођен 1996. године у Краљеву. Основну школу „IV краљевачки батаљон” и краљевачку Гимназију (друштвено-језички смер) завршио је као вуковац и носилац специјалних награда за српски језик, књижевност, историју и музичко васпитање. Године 2015. уписао је Филолошки факултет Универзитета у Београду, Групу за српску књижевност и језик на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима. Током основних студија положио је 50 испита, од чега два факултативно, изабрана са Катедре за славистику. Дипломирао је 2020. године са просечном оценом 9.89 (просечна оцена из предмета уже струке 10,00). Дипломски рад одбранио је на предмету Српска књижевност 20. века, са темом: „Искушења (не)уцеловљеног идентитета: о тајнама накнадних читања *Гвоздене завесе* Милорада Павића”.

Мастер академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на модулу Српска књижевност, завршио је са просечном оценом 10.00. Мастер рад одбранио је из области српске књижевности XX века, са темом: „Освајање слободе: лирски квалитети романа Уста пуна земље Бранимира Шћепановића”. Испитни део докторских академских студија завршио је са просечном оценом 10,00. Тема докторске дисертације коју је пријавио гласи: „Поетика прозе Бранимира Шћепановића”. Марта 2022. године изабран је у звање истраживач-приправник на Филолошком факултету. Служи се енглеским и немачким језиком.

Библиографија кандидата

1. Научно-истраживачки радови

1. „Страсна мера учешћа и(ли) искуство изузимања песника: проблем интерпретативног приступа поезији и тумачење песме ‚Синовима који расту’ Ивана В. Лалића”, *Повеља*, Краљево, 2018, бр. 2, год. XLVIII, 94–109. (УДК 821.163.41.09) COBISS.SR-ID - 1028631993
2. „Мисаони одједи једне стваралачке нужности: духовно-семантички потенцијал песме у *Записима о Црном Владимиру* Стевана Раичковића”, *Књижевни магазин*, Београд, мај–август 2019, број 215–218, година XVIII, стр. 22–25. ISSN 1451-0421
3. „Symbol(ist)ički i modernistički nanosi u pripovednom svetu novele Kurent Ivana Cankara”, *Цанкар и(н) ми: зборник радова са међународне студентске конференције одржане на Филолошком факултету Универзитета у Београду*, ур. Маја Ђукановић и Дарко Илин, Београд: Филолошки факултет Универзитета, 2019, стр. 112–119 [Електронски извор]. Доступно на:
[http://doi.fil.bg.ac.rs/pdf/eb_book/2019/cankar_i\(n\)_mi/cankar_i\(n\)_mi-2019-ch10.pdf](http://doi.fil.bg.ac.rs/pdf/eb_book/2019/cankar_i(n)_mi/cankar_i(n)_mi-2019-ch10.pdf)
(УДК 821.153.6.09 Цанкар И. (082) (0.034.2)) COBISS.SR-ID – 532224404
4. „Начело редукције као обликотворни елемент у делу Боре Ћосића и Јордана Радичкова или Свет као слика”, *Наука без граница III: међународни тематски зборник*. 1, Књижевност кроз простор и време, ур. Александра Костић Тмушић и Ана Андрејевић, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини, 2020, стр. 283–294. (УДК 821.163.42.09-31 Ћосић Б; 821.163.2.09-32 Радичков Ј.) COBISS.SR-ID 23590665
5. „Демонско лице света у поезији Милана Ненадића”, *Милан Ненадић, песник* (зборник радова), ур. Драган Хамовић, Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, 2021, стр. 71–98. COBISS.SR-ID - 43534601
6. „Ни Ми ни Други: један осврт на аутоимагинирање и функцију културних стереотипа о балканским народима у приповеци „Микошевићеве сирене” Вељка Петровића”, зборник радова са тринаесте Књижевне смотре Вељкови дани, одржане у Градској библиотеци „Карло Бијелички” у Сомбору 5. и 6. новембра 2020. године, стр. 126–152. COBISS.SR-ID – 127020297

7. „Роман *Један разорен ум* или *О животу са оне стране говора*”, предговор у: Лазар Комарчић, *Један разорен ум*, Београд: Кључ издаваштво, 2022, стр. 140–151.
8. „Под заклоном очевидног: ка поетици Рада Танасијевића“, *Раде Танасијевић, песник* (зборник радова), ур. Драган Хамовић, Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, 2023, стр. 176–188. COBISS.SR-ID – 120960521
9. „Поетика простора у роману Црвене магле Драгише Васића”, *Драгиша Васић: век црвених магли* (зборник радова), ур. Недељка Бјелановић и Драган Хамовић, Београд: Институт за књижевност и уметност; Горњи Милановац: Музеј рудничко-таковског краја, 2023, стр. 203–216. COBISS.SR-ID 115977225
10. „Кишоловка за Бранимира Шћепановића”, *Исток*, бр. 36, год. X, јануар–март 2023, стр. 127–128. ISSN 2335-013X
11. „Живот и парадокси дарова: роман Разговор с јавором Драгана Стојановића”, *Црте и резе 14* (избор радова), ур. Татјана Јанковић и др, Свилајнац: Ресавска библиотека, 2024, стр. 203–212.
12. „Књижевност и време садашње”, *Кораџи*, LVIII, 1/3, 2024, стр. 101–105.
13. „Дисова поетика (не)прихватања смрти: тумачење песме ‘Са заклопљеним очима’”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 72, св. 1, 2024, стр. 189–206.
14. „Освајање слободе: роман *Уста пуна земље* Бранимира Шћепановића”, *Летопис Матице српске* (у штампи).

2. Прикази

1. „Како упокојити прошлост која заувек траје” (Владимир Табашевић, *Заблуда Светог Себастијана*, Лагуна, Београд, 2018), Књижевни магазин, број 207–210, година XVIII, септембар–децембар 2018, стр. 41–43. ISSN 1451-0421
2. „Сећање као залог непрекинутости континуитета духа” (Драган Хамовић, *Лица једине*, Повеља, Краљево, 2018), Књижевни магазин, број 211–214, година XVIII, јануар–април 2019, стр. 42–43. ISSN 1451-0421
3. „Причам, дакле постојим: успостављање идентитета као опстанак у тексту” (Јовица Аћин, *Пилот трамваја*, Лагуна, Београд, 2019), Књижевни магазин, број 219–222, година XVIII, септембар–децембар 2019, стр. 38–41. ISSN 1451-0421
4. „Основна мера светскости српске књижевности” (Предраг Петровић, *Хоризонти модернистичког романа*, Чигоја штампа, Београд, 2021), *Летопис Матице српске*, књ. 508, св. 5, новембар 2021, стр. 746–755.
5. „Шта је то уметност тумачења?” (Тихомир Брајовић, *Тумачење лирске песме*, Академска књига, Београд, 2022), *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*, год. XVII, 2023, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду. УДК 82.0-1 801.73

6. „У знаку границе” (Драган Хамовић, Измештеник, Прометеј, Нови Сад, 2023), Летопис Матице српске, књ. 512, св. 6, дец. 2023, стр. 973–977.
7. „Нови омаж великоме критичару” (Јован Пејчић, Критика, мишљење, култура: опус Николаја Тимченка, Народна библиотека „Радоје Домановић” / Задужбина „Николај Тимченко”, Лесковац, 2024), Нови Легат, V/7, 2024, стр. 117–120.
8. „Светла књижевне истине” (Књижевност између политике и културе: Бранимир Шћепановић и Данило Киш, Андрићев институт, Андрићград, 2023), Повеља (у штампи).
9. „Емоције као конститутивни чинилац уметничког доживљаја” (Недељка Бјелановић, Наративни сентименти, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2022), Филолошке студије (у штампи).

3. Учешће на конференцијама од националног и међународног значаја

1. Излагање на студентској научној конференцији СТУДКОН 4 – Наука и студенти, одржаној на Филозофском факултету Универзитета у Нишу 10. новембра 2018. године.
2. Излагање на међународној студентској конференцији Цанкар и(н) ми, одржаној на Филолошком факултету Универзитета у Београду 8. и 9. децембра 2018. године.
3. Излагање на међународном научном скупу Наука без граница III, одржаном у Косовској Митровици 21. и 22. септембра, у организацији Филозофског факултета Универзитета у Приштини.
4. Излагање на научном скупу О поезији Милана Ненадића, одржаном у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани” у Краљеву 5. октобра 2020. године.
5. Излагање на тринаестој Књижевној смотри Вељкови дани, одржаној у Градској библиотеци „Карло Бијелички” у Сомбору 5. и 6. новембра 2020. године.
6. Излагање на међународној студентској конференцији Научно-практична школа србистике, одржаног 6. и 7. новембра 2021. године у организацији Филолошког факултета Московског универзитета, Филолошког факултета Универзитета у Београду, Института за лингвистичка истраживања РАН и Института за славистику РАН.
7. Излагање на научном скупу „Драгиша Васић: век црвених магли”, одржаном у Горњем Милановцу 3. и 4. октобра 2022. године.
8. Излагање на научном скупу О поезији Рада Танасијевића, одржаном у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани” у Краљеву октобра 2022. године.
9. Излагање на научном скупу О поезији Мирослава Цере Михаиловића, одржаном у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани” у Краљеву августа 2024. године.
10. Излагање на округлом столу о песничком делу Злате Коцић, добитнице награде „Десанка Максимовић” за 2023. годину (предвиђено за 5. 12. 2024. године).

4. Уредио:

1. Григорије Божовић, Необичан мученик, Sezam book, Зрењанин, 2019.

5. Превео:

1. Сузан Бенет, „Лирска фикција: ‘полупрозиран’ облик казивања”. *Повеља*, год. LII, 1, 2022, стр. 70–82.

Оцена стручног и научног рада кандидата

У својим академским и стручним радовима мср Стеван Јовићевић заинтересован је за ауторе и дела наше модернистичке и савремене књижевности. Ове године колега Јовићевић пријавио је и успешно одбранио тему докторске дисертације „Поетика прозе Бранимира Шћепановића“. Након уписа докторских студија Стеван Јовићевић учествовао је на неколико научних конференција и објавио радове у угледним научним часописима. Поред тога, Стефан Јовићевић је 2023. године у угледној едицији „Прва књига“ Матице српске објавио научну монографију *Искушавања идентитета : читање Гвоздене завесе Милорада Павића* која је добила похвалне оцене у академској заједници.

У студији „Страсна мера учешћа и(ли) искуство изузимања песника – проблем интерпретативног приступа поезији и тумачење песме ‘Синовима који расту’ Ивана В. Лалића” Стеван Јовићевић најпре се бави питањем условљеност поступка интерпретације емпатијско-доживљајном и теоријско-методолошком равни да би се потом усредредио на сагледавање категорије читаоачеве слободе у компаративном односу субјективистичких и антисубјективистичких становишта. Тумачењу поезије посвећен је и оглед „Демонско лице света у поезији Милана Ненадића”. Панорамским разматрањем статуса и основне тематске оријентисаности књижевне уметности у периоду од ренесансе до двадесетог века, а са нарочитим освртом на поједине увиде Николаја Берђајева, Стеван Јовићевић у овом раду покушава да постави теоријске основе за разумевање оног дела песништва Милана Ненадића у коме је поетски обликована демонизирана слика света. Лирику што доноси такву слику света одликују такозване „негативне категорије”, односно типично модернистички поступци и теме о којима у својој познатој студији пише Хуго Фридрих, и који се учестало могу пратити од поезије Бодлера и француских симболиста наопако. Посебна пажња посвећена је анализи оних песама у којима је та слика универзализована, тачније где гротескни доживљај стварности и превласт демонског начела имају општи карактер и везују се за питања метафизичке природе, а не настају на темељу неког

конкретног искуственог повода. У раду „Под заклоном очевидног: ка поетици Рада Танасијевића” разматра се целокупно поетског стваралаштва Рада Танасијевића и издвајају репрезентативне елементе који сведоче о аутовој специфичној поетичкој еволуцији. Ту еволуцију одликује заокрет од фолклорно-митолошке парадигме и склоности Танасијевића да често опева радње које имају обредни карактер према знатно савременијој и данашњем читаоцу ближој тематици где пре свега долази до изражаја једна „убрзана свакодневица” какву типично меланхолични и у сеоски амбијент уроњени модерни субјект не успева до краја да прихвати. У формалном смислу, тај оштри прелаз обележен је употребом слободног стиха, који више не трпи традиционална метричка решења ни образце. У студији „Дисова поетика (не)прихватања смрти: тумачење песме Са заклопљеним очима“ Стеван Јовићевијевић посвечен је интерпретацији песме „Са заклопљеним очима“, која је уврштена у четврти циклус *Утопљених душа*, настојећи да укаже на нека од амблематских својстава Дисовог поетског писма што су у њој сажета. Помоћу херменеутике и феноменолошког читања, осветљавају се значењска поља обухваћена песмом, уз довођење песме у везу са поетским циклусом којем она припада. Једанаест песама које сачињавају тај хомоген циклус на особит начин употпуњују распон осећајности истог лирског субјекта. Тај распон је највећим делом успостављен сходно његовом односу према смрти, и креће се од виталистичке распламсалости и грубог одбацивања оностраног до разорне стишаности и окренутости ка ирационалном.

Новијој српској прози посвећена је студија „Поетика простора у роману *Црвене магле* Драгише Васића”. Рад отпочиње дијахронијским освртом на изабране теоријске перспективе које се тичу концепције простора у књижевности. Затим се роман Драгише Васића *Црвене магле* чита у светлу поетике простора, при чему се најпре има у виду филозофија Гастона Башлара. Разматрање поетике простора у роману доведено је у везу са интерпретативним опсегом од жанровског одређења и композиције дела до разматрања појединих поступака главних јунака. Будући да је приказ простора у озбиљној мери условљен ратним збивањима предоченим у роману, нарочита пажња посвећена је експресионистичким моментима и неким од кључних мотива у делу. Рад „Начело редукције као обликотворни елемент у делу Боре Ћосића и Јордана Радичкова или Свет као слика” заснован је компаративан приступ двама модерним прозним остварењима друге половине двадесетог века. Разматрају се улога инфантилистичке наративне технике као специфичног приповедног „алибија” за проношење порука из идејнога слоја дела, анализира се духовно-семантички потенцијал Ћосићевог и Радичковљевог приповедања, потом питање поглед „одозго” и поглед „одоздо” као сугестије

маневрисања приповедном оптиком да би се потом указало на могућности креативног одударања од официјелног књижевног контекста. Студија „Освајање слободе: роман *Уста пуна земље* Бранимира Шћепановића” полази од уверења да је овај роман Шћепановићев естетски најуспелији литерарни текст те да представљају репрезентативан пример специфичног књижевног пожанра какав је лирски роман. Лирске квалитете, подједнако важне за формални и садржински аспект дела, расветљавају се у оној мери у којој они доприносе профилисању неких од кључних елемената романа: јунака, система мотивација, време-просторног ситуирања радње, симбола. Како је Шћепановићев обимом невелики опус изразито хомоген, на темељу проучавања овог романа, која својом загонетношћу пуних пола века интригирају читаоце, детектују се пишчеве опсесивне теме. Издвајајући одговарајуће компаративне перспективе, Стеван Јовићевић сагледава оне аспекте романа који су за Шћепановићеву поетику од пресудне важности, а који се тичу, понајпре, удела филозофије и књижевности егзистенцијализма.

Предлог

Комисија закључује да су испуњени услови за стицање истраживачког звања истраживач-сарадник и предлаже Наставно-научном и Изборном већу Филолошког факултета да мср Стевана Јовићевића изабере у звање истраживач-сарадник.

Београд, 10. октобар 2024.

Комисија:

проф. др Предраг Петровић

проф. др Горан Коруновић

доц. др Наташа Станковић Шошо